

Location, administrative division and geology of Poland - revision

- [Location, administrative division and geology of Poland - revision](#)
- [Lesson plan \(Polish\)](#)
- [Lesson plan \(English\)](#)

Location, administrative division and geology of Poland - revision

Source: licencja: CC 0, [online], dostępny w internecie: www.pixabay.com.

Links to the lessons: [1](#), [2](#), [3](#), [4](#), [5](#)

Links to the abstracts: [1](#), [2](#), [3](#), [4](#), [5](#)

You will learn

- to ask questions and answer your friends' questions about location, administrative division and geology of Poland
- to consolidate the material from the lessons: „Poland's location in worldwide and European perspective”, „My place of residence and its location in the administrative map of Poland”, „Geological structure of Poland. Geological history of Poland”, „How the mountains were formed and where the coal in Poland comes from?” and „Contemporary land sculpture in Poland in the light of historic geological events”;
- to consolidate the vocabulary related to the theme of location and geology of Poland.

Before the lesson

Arrange a crossword, whose main password will be related to the content of lesson.

Revision

Exercise 1

Listen to the recording and write down questions you could ask your friend or colleague to check if he understood the text read. Also note the expected answers.

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Poland's location in worldwide and European perspective
nagranie dźwiękowe abstraktu

Answer

question

answer

Complete a multiple-choice test question for the lesson "My place of residence and its location in the administrative map of Poland?".

Question: ...

a. ...

b. ...

c. ...

d. ...

Exercise 2

Match the pairs: English words and Polish definitions.

natural border	granica wyznaczona wzdłuż naturalnych przeszkód, np. biegnąca grzbietami gór, wzdłuż rzeki, brzegu morza czy jeziora; może także przebiegać przez bagna, niedostępne puszcze lub inne naturalne przeszkody
hypsographic curve	skamieniałe szczątki dawnych organizmów
fossils	jednostka podziału terytorialnego II stopnia (po raz pierwszy powiaty w Polsce wprowadzono w drugiej połowie XIV wieku)
geographical macroregion	jednostka ukształtowania terenu o krajobrazie odmiennym niż w sąsiednich jednostkach; różnice mogą występować w pokryciu terenu roślinnością czy zabudowaniami, a także w zaludnieniu, klimacie, budowie geologicznej
county	wykres liniowy przedstawiający podział powierzchni danego obszaru według wysokości nad poziomem morza; powierzchnie pod linią wykresu mają kolory hipsometryczne, dzięki czemu łatwiej zinterpretować cały wykres

Keywords

Poland's border, Poland's neighbours, sea border, administrative division, province, voivodeships, communes, municipalities, counties, orogenic movement, geology, rocks, land form belts, hypsographic curve, land sculpture

Glossary

Poland's land border

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

granica lądowa Polski – linia oddzielająca terytorium państwa polskiego od państw sąsiednich, przebiegająca na lądzie stałym; jej długość wynosi 3 071 km

Poland's sea border

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

granica morska Polski – umowna linia biegnąca wzdłuż wybrzeża naszego kraju, oddalona od linii brzegowej o 12 mil morskich oraz dwa odcinki oddzielające obszar morza terytorialnego należący do Niemiec i Rosji; jej długość wynosi 440 km

natural border

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

granica naturalna – granica wyznaczona wzdłuż naturalnych przeszkód, np. biegnąca grzbietami gór, wzdłuż rzeki, brzegu morza czy jeziora; może także przebiegać przez bagna, niedostępne puszcze lub inne naturalne przeszkody

area of the territory of Poland

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

powierzchnia terytorium Polski – wynosi 322 575 km² i obejmuje obszar lądowy (311 888 km²), morskie wody wewnętrzne (2 005 km²) i morze terytorialne (8 682 km²)

geometric centre of Poland

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

geometryczny środek Polski – miejsce przecięcia przekątnych czworokąta powstałego z południków i równoleżników przechodzących przez skrajne punkty naszego kraju; owe przekątne to ortodromy, czyli najkrótsze drogi pomiędzy dwoma punktami na powierzchni kuli

commune

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

gmina – jednostka podziału terytorialnego III stopnia

geographical macroregion

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

makroregion geograficzny – jednostka ukształtowania terenu o krajobrazie odmiennym niż w sąsiednich jednostkach; różnice mogą występować w pokryciu terenu roślinnością czy zabudowaniami, a także w zaludnieniu, klimacie, budowie geologicznej

administrative division

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

podział administracyjny – podział obszaru całego państwa na mniejsze jednostki terytorialne służący usprawnieniu życia i działalności jego mieszkańców, np. zarządzania krajem przez administrację państwową i samorządową (lokalną), funkcjonowania służby zdrowia, szkolnictwa, wymiaru sprawiedliwości itp.

county

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

powiat – jednostka podziału terytorialnego II stopnia (po raz pierwszy powiaty w Polsce wprowadzono w drugiej połowie XIV wieku)

urban county

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

powiat miejski – obejmują obszary większych miast (jednej gminy miejskiej), które liczą ponad 100 tys. mieszkańców lub do końca 1998 roku były stolicami dawnych województw (poza Ciechanowem, Piłą i Sieradzem)

rural county

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

powiat wiejski – obejmują obszary kilku leżących obok siebie gmin zarówno miejskich, jak i wiejskich

province

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

województwo – jednostka podziału terytorialnego I stopnia

geological structure

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

struktura geologiczna – rodzaje skał występujących na danym obszarze (litologia), ich wiek i wzajemne ułożenie (stratygrafia)

era

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słowa

era – długotrwała jednostka czasu w dziejach Ziemi licząca od kilkudziesięciu milionów do kilku miliardów lat

Orogenesis

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

nagranie słowa

orogeneza – okres intensywnych ruchów górotwórczych

Caledonides

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

nagranie słowa

góry kaledońskie – góry powstałe podczas orogenezy kaledońskiej

Alpids

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

nagranie słowa

alpidy – góry powstałe w orogenezie alpejskiej

depression

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

depresja – obszar lądu położony poniżej poziomu morza

internal (endogenic) geological processes

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

wewnętrzny (endogeniczny) proces geologiczny – procesy kształtujące powierzchnię Ziemi, których energia pochodzi z wnętrza Ziemi; zaliczają się do nich:

- procesy lądotwórcze i oceanotwórcze (ruchy epejrogeniczne),
- procesy górotwórcze (ruchy orogeniczne),
- trzęsienia ziemi,
- procesy wulkaniczne

external (exogenic) geological processes

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

zewnątrzny (egzogeniczny) proces geologiczny – procesy kształtujące powierzchnię Ziemi, których źródłem jest energia słoneczna; zaliczają się do nich:

- wietrzenie – rozdrabnianie skał pod wpływem czynników atmosferycznych,
- ruchy masowe – przemieszczanie zwietrzliny na stoku pod wpływem siły grawitacji,
- erozja – niszczenie podłoża przez rzeki, lodowce, fale morskie, wiatry,

- transport – przenoszenie produktów skalnych,
- akumulacja – osadzanie produktów skalnych

mountains

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

góry – obszar leżący powyżej 500 m n.p.m.; charakterystyczne są duże wysokości względne i strome stoki; teren silnie pofałdowany, choć miejscami mogą występować obszary płaskie, tzw. równie

hypsographic curve

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

krzywa hipsograficzna – wykres liniowy przedstawiający podział powierzchni danego obszaru według wysokości nad poziomem morza; powierzchnie pod linią wykresu mają kolory hipsometryczne, dzięki czemu łatwiej zinterpretować cały wykres

lowland

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

nizina – płaski lub lekko pofałdowany teren sięgający do wysokości ok. 200–300 m n.p.m.; w Polsce do nizin zaliczają się również pojezierza, których najwyższe wzniesienia przekraczają 300 m n.p.m.

highland

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](https://www.epodreczniki.pl)

Nagranie dźwiękowe słowa

wyżyna – obszar położony na wysokościach od ok. 200 m n.p.m. do ok. 500 m n.p.m.; w Polsce wyżyny sięgają nieco powyżej 600 m n.p.m. (Łysica w Górach Świętokrzyskich); w niektórych miejscach na świecie wyżyny osiągają nawet kilka tysięcy metrów wysokości bezwzględnej (np. Wyżyna Tybetańska, Wyżyna Meksykańska, Wyżyna Abisyńska); o przynależności danego obszaru do wyżyn decydują wysokości względne, które są tu znacznie mniejsze niż w górach, toteż powierzchnia terenu jest słabiej pofałdowana; do wyżyn zaliczają się również tzw. płaskowyże, czyli obszary płaskie leżące powyżej 200 m n.p.m.

Lesson plan (Polish)

Temat: Położenie, podział administracyjny i geologia Polski - powtórzenie wiadomości

Adresat

Uczniowie klasy VII szkoły podstawowej

Podstawa programowa

IX. Środowisko przyrodnicze Polski na tle Europy: położenie geograficzne Polski.

Uczeń:

1. określa położenie fizycznogeograficzne i polityczne Polski, wskazuje na mapie przebieg jej granic w tym morskich wód wewnętrznych;
2. odczytuje szerokość i długość geograficzną wybranych punktów na mapie Polski;
4. podaje nazwy województw i ich stolic oraz wskazuje je na mapie;
5. przedstawia wpływ ruchów górotwórczych i zlodowaceń w Europie na ukształtowanie powierzchni Polski;
15. Wskazuje na mapie rozmieszczenie głównych surowców mineralnych Polski oraz omawia ich znaczenie gospodarcze.

Ogólny cel kształcenia

Uczeń powtarza wiedzę oraz słownictwo w zakresie działu: Środowisko przyrodnicze Polski na tle Europy: położenie geograficzne Polski, podział administracyjny oraz geologię Polski

Kompetencje kluczowe

- porozumiewanie się w językach obcych;
- kompetencje informatyczne;
- umiejętność uczenia się.

Metody/techniki kształcenia

- **podające**
 - pogadanka.
- **aktywizujące**
 - dyskusja.

- **programowane**
 - z użyciem komputera;
 - z użyciem e-podręcznika.
- **praktyczne**
 - ćwiczeń przedmiotowych.

Formy pracy

- praca indywidualna;
- praca w parach;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne

- e-podręcznik;
- zeszyt i kredki lub pisaki;
- tablica interaktywna, tablety/komputery.

Przebieg lekcji

Przed lekcją

- Przed planowaną lekcją powtórzeniową nauczyciel prosi wszystkich uczniów, by przypomnieli sobie materiał e-podręcznika z tematów związanych z położeniem, podziałem administracyjnym i geologią Polski, a wybranych, by na podstawie lekcji przygotowali w oparciu o mechanizm z abstraktu krzyżówki dla kolegów do pracy na lekcji.

Faza wstępna

- Prowadzący lekcję określa cel zajęć i wspólnie z uczniami ustala kryteria sukcesu.
- Prowadzący przypomina uczestnikom zajęć, jakiego obszaru tematycznego będzie dotyczyła lekcja.

Faza realizacyjna

- Uczniowie wyświetlają na tablicy interaktywnej opracowane przed lekcją krzyżówki. Zadaniem pozostałych jest odgadnięcie poszczególnych haseł. Po każdej krzyżówce, w oparciu o technikę świateł, uczniowie dokonują oceny pytań (czy są jednoznaczne, logicznie sformułowane). Nauczyciel ocenia pytania pod kątem językowym i udziela informacji zwrotnej.
- Zadawanie pytań. Uczniowie wykorzystują formularz do zapisania pytań skierowanych do kolegi lub koleżanki w celu sprawdzenia rozumienia wysłuchanego tekstu.

- Uczniowie, wykorzystując mechanizm zawarty w abstrakcie, przygotowują pytanie testowe dla koleżanki lub kolegi.
- Na planszy interaktywnej uczniowie samodzielnie tworzą notatkę na temat najważniejszych wydarzeń w geologicznych dziejach Polski.
- Praca z mapą. Uczniowie w parach wyjaśniają przyczyny podziału na pasy rzeźby geologicznej Polski.
- Poszerzenie i bogacenia słownictwa angielskiego w zakresie zagadnień ujętych w lekcji - uczniowie wykonują zawarte w abstrakcie ćwiczenia językowe. Nauczyciel upewnia się, że zadania zostały poprawnie wykonane, i udziela informacji zwrotnej.

Faza podsumowująca

- Wskazany przez nauczyciela uczeń podsumowuje lekcję, opowiadając, czego się nauczył i jakie umiejętności ćwiczył.

Praca domowa

- Przygotuj pięć pytań dotyczących omawianego obszaru, które mogłyby się znaleźć na kartkówce z lekcji.

W tej lekcji zostaną użyte m.in. następujące pojęcia oraz nagrania

Pojęcia

Poland's land border

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

granica lądowa Polski – linia oddzielająca terytorium państwa polskiego od państw sąsiednich, przebiegająca na lądzie stałym; jej długość wynosi 3 071 km

Poland's sea border

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

granica morska Polski – umowna linia biegnąca wzdłuż wybrzeża naszego kraju, oddalona od linii brzegowej o 12 mil morskich oraz dwa odcinki oddzielające obszar morza

terytorialnego należący do Niemiec i Rosji; jej długość wynosi 440 km

natural border

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

granica naturalna – granica wyznaczona wzdłuż naturalnych przeszkód, np. biegnąca grzbietami gór, wzdłuż rzeki, brzegu morza czy jeziora; może także przebiegać przez bagna, niedostępne puszcze lub inne naturalne przeszkody

area of the territory of Poland

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

powierzchnia terytorium Polski – wynosi 322 575 km² i obejmuje obszar lądowy (311 888 km²), morskie wody wewnętrzne (2 005 km²) i morze terytorialne (8 682 km²)

geometric centre of Poland

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

geometryczny środek Polski – miejsce przecięcia przekątnych czworokąta powstałego z południków i równoleżników przechodzących przez skrajne punkty naszego kraju; owe przekątne to ortodromy, czyli najkrótsze drogi pomiędzy dwoma punktami na powierzchni kuli

commune

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

gmina – jednostka podziału terytorialnego III stopnia

geographical macroregion

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

makroregion geograficzny – jednostka ukształtowania terenu o krajobrazie odmiennym niż w sąsiednich jednostkach; różnice mogą występować w pokryciu terenu roślinnością czy zabudowaniami, a także w zaludnieniu, klimacie, budowie geologicznej

administrative division

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

podział administracyjny – podział obszaru całego państwa na mniejsze jednostki terytorialne służący usprawnieniu życia i działalności jego mieszkańców, np. zarządzania krajem przez administrację państwową i samorządową (lokalną), funkcjonowania służby zdrowia, szkolnictwa, wymiaru sprawiedliwości itp.

county

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

powiat – jednostka podziału terytorialnego II stopnia (po raz pierwszy powiaty w Polsce wprowadzono w drugiej połowie XIV wieku)

urban county

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

powiat miejski – obejmują obszary większych miast (jednej gminy miejskiej), które liczą ponad 100 tys. mieszkańców lub do końca 1998 roku były stolicami dawnych województw (poza Ciechanowem, Piłą i Sieradzem)

rural county

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słowa

powiat wiejski – obejmują obszary kilku leżących obok siebie gmin zarówno miejskich, jak i wiejskich

province

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słowa

województwo – jednostka podziału terytorialnego I stopnia

geological structure

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słowa

struktura geologiczna – rodzaje skał występujących na danym obszarze (litologia), ich wiek i wzajemne ułożenie (stratygrafia)

era

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słowa

era – długotrwała jednostka czasu w dziejach Ziemi licząca od kilkudziesięciu milionów do kilku miliardów lat

Orogenesis

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

nagranie słowa

orogeneza – okres intensywnych ruchów górotwórczych

Caledonides

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

nagranie słowa

góry kaledońskie – góry powstałe podczas orogenezy kaledońskiej

Alpids

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

nagranie słowa

alpidy – góry powstałe w orogenezie alpejskiej

depression

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

depresja – obszar lądu położony poniżej poziomu morza

internal (endogenic) geological processes

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

wewnętrzny (endogeniczny) proces geologiczny – procesy kształtujące powierzchnię Ziemi, których energia pochodzi z wnętrza Ziemi; zaliczają się do nich:

- procesy lądotwórcze i oceanotwórcze (ruchy epejrogeniczne),
- procesy górotwórcze (ruchy orogeniczne),
- trzęsienia ziemi,
- procesy wulkaniczne

external (exogenic) geological processes

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

zewnątrzny (egzogeniczny) proces geologiczny – procesy kształtujące powierzchnię Ziemi, których źródłem jest energia słoneczna; zaliczają się do nich:

- wietrzenie – rozdrabnianie skał pod wpływem czynników atmosferycznych,
- ruchy masowe – przemieszczanie zwietrzliny na stoku pod wpływem siły grawitacji,
- erozja – niszczenie podłoża przez rzeki, lodowce, fale morskie, wiatry,
- transport – przenoszenie produktów skalnych,
- akumulacja – osadzanie produktów skalnych

mountains

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

góry – obszar leżący powyżej 500 m n.p.m.; charakterystyczne są duże wysokości względne i strome stoki; teren silnie pofałdowany, choć miejscami mogą występować obszary płaskie, tzw. równie

hypsographic curve

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

krzywa hipsograficzna – wykres liniowy przedstawiający podział powierzchni danego obszaru według wysokości nad poziomem morza; powierzchnie pod linią wykresu mają kolory hipsometryczne, dzięki czemu łatwiej zinterpretować cały wykres

lowland

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

nizina – płaski lub lekko pofałdowany teren sięgający do wysokości ok. 200–300 m n.p.m.; w Polsce do nizin zaliczają się również pojezierza, których najwyższe wzniesienia przekraczają 300 m n.p.m.

highland

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

wyżyna – obszar położony na wysokościach od ok. 200 m n.p.m. do ok. 500 m n.p.m.; w Polsce wyżyny sięgają nieco powyżej 600 m n.p.m. (Łysica w Górach Świętokrzyskich); w niektórych miejscach na świecie wyżyny osiągnęły nawet kilka tysięcy metrów wysokości bezwzględnej (np. Wyżyna Tybetańska, Wyżyna Meksykańska, Wyżyna Abisyńska); o przynależności danego obszaru do wyżyn decydują wysokości względne, które są tu znacznie mniejsze niż w górach, toteż powierzchnia terenu jest słabiej pofałdowana; do wyżyn zaliczają się również tzw. płaskowyże, czyli obszary płaskie leżące powyżej 200 m n.p.m.

Teksty i nagrania

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Poland's location in worldwide and European perspective

nagranie dźwiękowe abstraktu

Location, administrative division and geology of Poland - revision

Links to the lessons: [1](#), [2](#), [3](#), [4](#), [5](#)

Links to the abstracts: [1](#), [2](#), [3](#), [4](#), [5](#)

Lesson plan (English)

Topic: Location, administrative division and geology of Poland - revision

Target group

7th-grade students of elementary school

Core curriculum

IX. The natural environment of Poland against the background of Europe: the geographical location of Poland.

Student:

- 1) determines the physical geographic position and political position of Poland, indicates on the map the course of its borders including the internal sea waters;
- 2) reads the latitude and longitude of selected points on the map of Poland;
- 4) gives the names of provinces and their capitals and indicates on the map;
- 5) presents the influence of tectonic movements and glaciations in Europe on the shape of Poland's surface;
- 15) It indicates on the map the distribution of the main Polish mineral resources and discusses their economic importance.

General aim of education

The student repeats the knowledge and vocabulary in the field of: The natural environment of Poland against the background of Europe: the geographical location of Poland.

Key competences

- communication in foreign languages;
- digital competence;
- learning to learn.

Methods/techniques

- **expository**
 - talk.
- **activating**
 - discussion.

- **programmed**
 - with computer;
 - with e-textbook.
- **practical**
 - exercises concerned.

Forms of work

- individual activity;
- activity in pairs;
- activity in groups;
- collective activity.

Teaching aids

- e-textbook;
- notebook and crayons/felt-tip pens;
- interactive whiteboard, tablets/computers.

Lesson plan overview

Before classes

- Before the planned repetitive lesson, the teacher asks all students to recall the material of the e-textbook from the , and the selected ones, to prepare a crossword based on the mechanism of the abstract for colleagues to work during the lesson.

Introduction

- The teacher explains the aim of the lesson and together with students determines the success criteria to be achieved.
- The teacher reminds the participants of the classes what subject area the lesson will concern.

Realization

- Students display interactive crosswords on the interactive board. The task of the others is to guess individual passwords. After each crossword, students assess the questions based on the technique of lights (whether they are clear, logically formulated). The teacher assesses questions in terms of language and provides feedback.
- Asking questions. Students use the form to write questions addressed to a friend in order to check the understanding of the text being heard.
- Students, using the mechanism included in the abstract, prepare a test question for a friend.

- On the interactive board students themselves create a note on the most important events in the geological history of Poland.
- Working with the map. Pupils in pairs explain the reasons for the division into geological sculptures of Poland.
- Expanding and enriching English vocabulary in the issues covered in the lesson - students perform language exercises included in the abstract. The teacher makes sure that the tasks have been correctly completed and gives feedback.

Summary

- The student indicated by the teacher sums up the lesson, telling what he has learned and what skills he/she has been practicing.

Homework

- Prepare 5 questions about the area that could be found on the test of the lesson.

The following terms and recordings will be used during this lesson

Terms

Poland's land border

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

granica lądowa Polski – linia oddzielająca terytorium państwa polskiego od państw sąsiednich, przebiegająca na lądzie stałym; jej długość wynosi 3 071 km

Poland's sea border

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

granica morska Polski – umowna linia biegnąca wzdłuż wybrzeża naszego kraju, oddalona od linii brzegowej o 12 mil morskich oraz dwa odcinki oddzielające obszar morza terytorialnego należący do Niemiec i Rosji; jej długość wynosi 440 km

natural border

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

granica naturalna – granica wyznaczona wzdłuż naturalnych przeszkód, np. biegnąca grzbietami gór, wzdłuż rzeki, brzegu morza czy jeziora; może także przebiegać przez bagna, niedostępne puszcze lub inne naturalne przeszkody

area of the territory of Poland

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

powierzchnia terytorium Polski – wynosi 322 575 km² i obejmuje obszar lądowy (311 888 km²), morskie wody wewnętrzne (2 005 km²) i morze terytorialne (8 682 km²)

geometric centre of Poland

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

geometryczny środek Polski – miejsce przecięcia przekątnych czworokąta powstałego z południków i równoleżników przechodzących przez skrajne punkty naszego kraju; owe przekątne to ortodromy, czyli najkrótsze drogi pomiędzy dwoma punktami na powierzchni kuli

commune

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

gmina – jednostka podziału terytorialnego III stopnia

geographical macroregion

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

makroregion geograficzny – jednostka ukształtowania terenu o krajobrazie odmiennym niż w sąsiednich jednostkach; różnice mogą występować w pokryciu terenu roślinnością czy zabudowaniami, a także w zaludnieniu, klimacie, budowie geologicznej

administrative division

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

podział administracyjny – podział obszaru całego państwa na mniejsze jednostki terytorialne służący usprawnieniu życia i działalności jego mieszkańców, np. zarządzania krajem przez administrację państwową i samorządową (lokalną), funkcjonowania służby zdrowia, szkolnictwa, wymiaru sprawiedliwości itp.

county

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

powiat – jednostka podziału terytorialnego II stopnia (po raz pierwszy powiaty w Polsce wprowadzono w drugiej połowie XIV wieku)

urban county

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

powiat miejski – obejmują obszary większych miast (jednej gminy miejskiej), które liczą ponad 100 tys. mieszkańców lub do końca 1998 roku były stolicami dawnych województw (poza Ciechanowem, Piłą i Sieradzem)

rural county

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

powiat wiejski – obejmują obszary kilku leżących obok siebie gmin zarówno miejskich, jak i wiejskich

province

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słowa

województwo – jednostka podziału terytorialnego I stopnia

geological structure

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słowa

struktura geologiczna – rodzaje skał występujących na danym obszarze (litologia), ich wiek i wzajemne ułożenie (stratygrafia)

era

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słowa

era – długotrwała jednostka czasu w dziejach Ziemi licząca od kilkudziesięciu milionów do kilku miliardów lat

Orogenesis

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

nagranie słowa

orogeneza – okres intensywnych ruchów górotwórczych

Caledonides

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

nagranie słowa

góry kaledońskie – góry powstałe podczas orogenezy kaledońskiej

Alpids

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

nagranie słowa

alpidy – góry powstałe w orogenezie alpejskiej

depression

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

depresja – obszar lądu położony poniżej poziomu morza

internal (endogenic) geological processes

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

wewnętrzny (endogeniczny) proces geologiczny – procesy kształtujące powierzchnię Ziemi, których energia pochodzi z wnętrza Ziemi; zaliczają się do nich:

- procesy lądotwórcze i oceanotwórcze (ruchy epejrogeniczne),
- procesy górotwórcze (ruchy orogeniczne),
- trzęsienia ziemi,
- procesy wulkaniczne

external (exogenic) geological processes

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słówka

zewewnętrzny (egzogeniczny) proces geologiczny – procesy kształtujące powierzchnię Ziemi, których źródłem jest energia słoneczna; zaliczają się do nich:

- wietrzenie – rozdrabnianie skał pod wpływem czynników atmosferycznych,

- ruchy masowe – przemieszczanie zwietrzliny na stoku pod wpływem siły grawitacji,
- erozja – niszczenie podłoża przez rzeki, lodowce, fale morskie, wiatry,
- transport – przenoszenie produktów skalnych,
- akumulacja – osadzanie produktów skalnych

mountains

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słowa

góry – obszar leżący powyżej 500 m n.p.m.; charakterystyczne są duże wysokości względne i strome stoki; teren silnie pofałdowany, choć miejscami mogą występować obszary płaskie, tzw. równie

hypsographic curve

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słowa

krzywa hipsograficzna – wykres liniowy przedstawiający podział powierzchni danego obszaru według wysokości nad poziomem morza; powierzchnie pod linią wykresu mają kolory hipsometryczne, dzięki czemu łatwiej zinterpretować cały wykres

lowland

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słowa

nizina – płaski lub lekko pofałdowany teren sięgający do wysokości ok. 200–300 m n.p.m.; w Polsce do nizin zaliczają się również pojezierza, których najwyższe wzniesienia przekraczają 300 m n.p.m.

highland

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie dźwiękowe słowa

wyżyna – obszar położony na wysokościach od ok. 200 m n.p.m. do ok. 500 m n.p.m.; w Polsce wyżyny sięgają nieco powyżej 600 m n.p.m. (Łysica w Górach Świętokrzyskich); w niektórych miejscach na świecie wyżyny osiągają nawet kilka tysięcy metrów wysokości bezwzględnej (np. Wyżyna Tybetańska, Wyżyna Meksykańska, Wyżyna Abisyńska); o przynależności danego obszaru do wyżyn decydują wysokości względne, które są tu znacznie mniejsze niż w górach, toteż powierzchnia terenu jest słabiej pofałdowana; do wyżyn zaliczają się również tzw. płaskowyże, czyli obszary płaskie leżące powyżej 200 m n.p.m.

Texts and recordings

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Poland's location in worldwide and European perspective

nagranie dźwiękowe abstraktu

Location, administrative division and geology of Poland - revision

Links to the lessons: [1](#), [2](#), [3](#), [4](#), [5](#)

Links to the abstracts: [1](#), [2](#), [3](#), [4](#), [5](#)